Интероперабилност на информациските системи за правда и внатрешни работи

Клара Котронео

Содржина

- Потекло на соработката за спроведување на законот во ЕУ
- Правна основа
- Европол
- Соработка со Европол

Дефиниција на соработката за спроведување на законот

- Спроведувањето на законот е пошироко и не ја вклучува само полицијата
- Текстовите обично се фокусираат на „полициска соработка“

- Но, сѐ помалку и помалку, пример член 87 (1) од Лисабонскиот договор:

Унијата воспоставува полициска соработка која ќе ги опфаќа сите надлежни органи на земјите-членки, како полицијата, царината и други специјализирани органи за спроведување на законот во однос на спречување, откривање и истражување на кривични дела.

Потекло на соработката за спроведување на законот во ЕУ

- **Соработката за спроведување на законот на ниво на Европа започна во 1970-тите**
  - На пр., Групата Треви (се бореше против тероризмот во Европа и други форми на криминал)
  - Меѓувладина структура

- **1990 година, Конвенција за спроведување на Шенгенскиот договор**
  - итно гонење или надзор
  - размена на информации
  - прекугранични полициски комуникации

Потекло на соработката за спроведување на законот во ЕУ

- **1991 година, Германија предлага формирање на Европски полициски субјект**
- **1992 година, со Договорот од Мастрихт се воспоставува полициска соработка во борбата против тероризмот, трговијата со дрога и други форми на меѓународен криминал**

ДЕУ од 1992 година ја опфаќа соработката за спроведување на законот:

- борба против зависноста од дрога
- борба против измама на меѓународно ниво
- царинска соработка
- полициска соработка за целите на спречување и борба против тероризмот, незаконската трговија со дрога и други тешки форми на меѓународен криминал

Потекло на соработката за спроведување на законот во ЕУ

- **1993 година, Единица на Европол за дроги (ЕДУ), информациите се разменуваа билатерално**
- **Заедничката акција на Советот во 1995 и 1996 година ги прошири овластувањата на Европол да покриваат:**
  - Трговија со нуклеарни и радиоактивни материи
  - Тајни мрежи за имиграција
  - Трговија со возила
  - Трговија со луѓе
- **1995 година, Конвенција за основање на Европската полициска канцеларија (Конвенција за Европол)**
- **1997 година, Договорот од Амстердам ја истакна улогата на Европол во собирањето, складирањето, обработката, анализата и размената на информации**
- **1999 година, Европол станува оперативен**

Овластувања на на Европол во Актот на Советот (95/C 316/01)

Чл. 2.

*Целта на Европол, во рамките на соработката меѓу земјите-членки согласно член К.I (9) од Договорот за Европската Унија, е **да ги подобри,** со помош на мерките наведени во оваа Конвенција, **ефективноста и соработката на надлежните органи во земјите-членки** во **спречувањето и борбата против тероризмот, незаконската трговија со дрога и други тешки форми на меѓународен криминал** каде што постојат фактички индикации дека е вклучена структура на организиран криминал и **две или повеќе земји-членки се засегнати** од предметните форми на криминал (…)*

Извор: https://www.europol.europa.eu/about-europol

Задачи на Европол во Актот на Советот (95/C 316/01)

Во рамките на својата цел согласно член 2 (1), Европол ги има следниве главни задачи:

(1) да ја олеснува размената на информации помеѓу земјите-членки;

(2) да добива, собира и анализира податоци и разузнавачки информации;

(3) да ги известува надлежните органи на земјите-членки без одлагање .. за информациите што се однесуваат на нив и за какви било врски идентификувани помеѓу кривичните дела;

(4) да помага во истрагите на земјите-членки со препраќање на сите релевантни информации до националните единици;

(5) да одржува компјутерски систем на собрани информации.

Договор од Лисабон – правна основа, овластувања и надлежности член 87

Унијата воспоставува полициска соработка која ќе ги опфаќа сите надлежни органи на земјите-членки, како полицијата, царината и други специјализирани органи за спроведување на законот во однос на спречување, откривање и истражување на кривични дела.

2. За целта на став 1, Европскиот парламент и Советот, постапувајќи во согласност со вообичаената законодавна постапка, може да донесат мерки за:

- (а) собирање, складирање, обработка, анализа и размена на значајни информации;
- (б) поддршка за обука на персоналот и соработка во размена на персонал, во областа на опрема и истражување во рамките на криминалистиката;
- (в) заеднички истражни техники во врска со откривање на тешки форми на организиран криминал.

Договор од Лисабон – правна основа, овластувања и надлежности
Член 88

1. Мисијата на Европол е да го поддржи и зајакне дејствувањето на полициските власти на земјите-членки, како и на другите служби за спроведување на законот и нивната меѓусебна соработка во спречување и борба против тешки кривични дела што влијаат на две или повеќе земји-членки, тероризам и облици на криминал што влијаат на заедничкиот интерес опфатен во политиката на Унијата.
2. Мисијата на Европол е да го поддржи и зајакне дејствувањето на полициските власти на земјите-членки, како и на другите служби за спроведување на законот и нивната меѓусебна соработка во спречување и борба против тешки кривични дела што влијаат на две или повеќе земји-членки, тероризам и облици на криминал што влијаат на заедничкиот интерес опфатен во политиката на Унијата.

РЕГУЛАТИВА (ЕУ) 2016/794 на Европол

- Ја зајакнува улогата на Европол **како централен хаб за размена на информации**
- Поставува пофлексибилни правила за формирање специјализирани единици или центри за справување со одредени видови криминал
- Го зајакнува режимот на Европол за управување и заштита на податоци
- Креира **Заедничка група за парламентарен надзор**
- Го реформира начинот на којшто Европол разменува информации со своите партнери
- Го предвидува **правото на поединците на пристап** до нивните лични податоци, на постапка за поднесување жалби, како и правото на добивање надомест за незаконска обработка на податоците.

FIGURE 1 ► Parliamentary Scrutiny of Europol by the JPSG and the LIBE committee

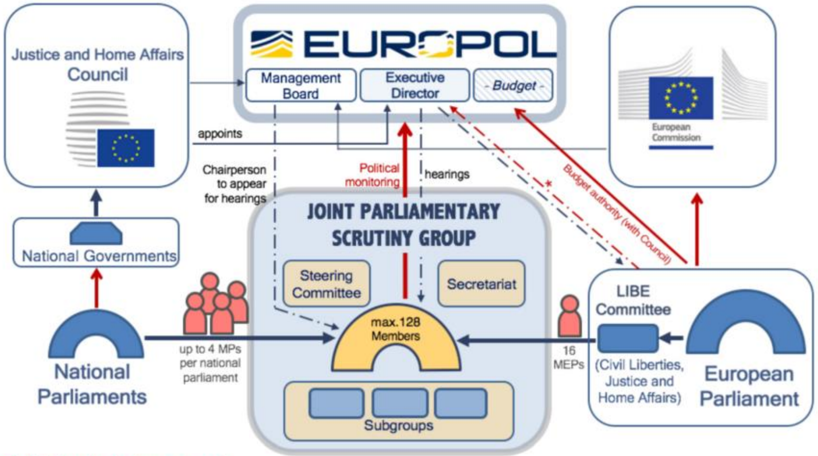

Main channels of parliamentary scrutiny

*) The candidate selected by the Council for the post of Executive Director may be invited to appear before the committee, which shall subsequently give a non-binding opinion.

Source: Valentin Kreilinger.

Извор: https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/2018/01/awatchdogovereurope-spolicemen-kreilinger-jdib-june2017.pdf

Специјализирани центри за криминал на Европол

- **Европски центар за компјутерски криминал (ЕЦ3)**
- **Европски центар за борба против тероризмот (ЕЦТЦ)**
- **Европски центар за криумчарење на мигранти (ЕМСЦ)**
- **Координирана коалиција за криминал во областа на интелектуалната сопственост (ИПЦ3)**

Специјализирани центри за криминал на Европол

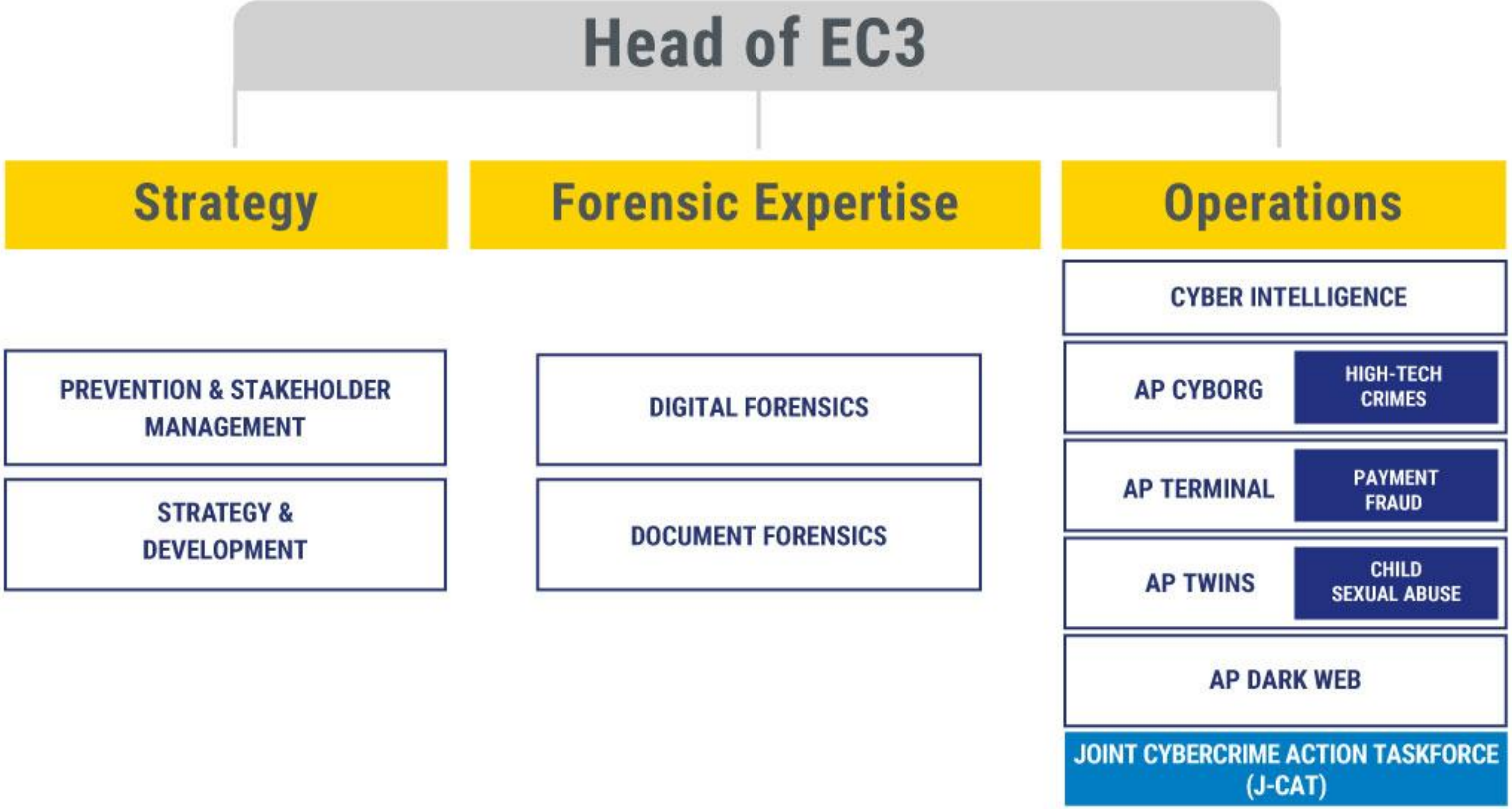

Центри за организиран криминал на Европол

Информативен центар за борба против тероризмот

Оперативна поддршка, координација и експертиза

Борба против терористички и насилни содржини на Интернет

Способност за стратешка поддршка

- Сценарио и процена на закана

Директна и непосредна поддршка на лице место

- Тим за итни случаи (EMPT)
- Поддршка за истрага во живо
- Одговор и координација на инциденти

Соработка со други тела на ЕУ

- Европска канцеларија за борба против измама (ОЛАФ)
- Агенција на ЕУ за обуки за спроведување на законот (ЦЕПОЛ)
- Европравда
- Структури на ЕУ за управување со кризи

Соработка помеѓу земјите-членки и Европол

<u>**Национални сили**</u>

Полиција, царина, *Гвардија ди Финанза,* единици за финансиско разузнавање (понекогаш се сметаат за единици за спроведување на законот), некои воени сили како *жандермерија,* понекогаш во заеднички структури, пр. *Групи за регионална интервенција*

<u>**Транснационални чинители за спроведување на законот**</u>

Заеднички полициски и царински центри (во близина на внатрешните граници на земјите-членки)

<u>**Европски чинители**</u>

- **Европски полициски колеџ (ЦЕПОЛ)**
- **Европска полициска канцеларија (Европол)**

<u>**Меѓународни чинители**</u>

- **Меѓународна организација за криминалистичка полиција (Интерпол)**

Критериуми за соработка со Европол

Помош само…

- **Кривично дело коешто влијае на две или повеќе земји-членки, тероризам и форми на криминал коишто влијаат на заедничкиот интерес опфатен со политиката на Унијата**
- **Повеќе нема потреба од** ***„фактички индикации или разумни основи за верување дека е вклучена структура на организиран криминал“***
- **Ако случајот е во рамките на криминалните области под надлежност на Европол (долга листа на 32 тешки кривични дела)**

Информациски систем на Европол

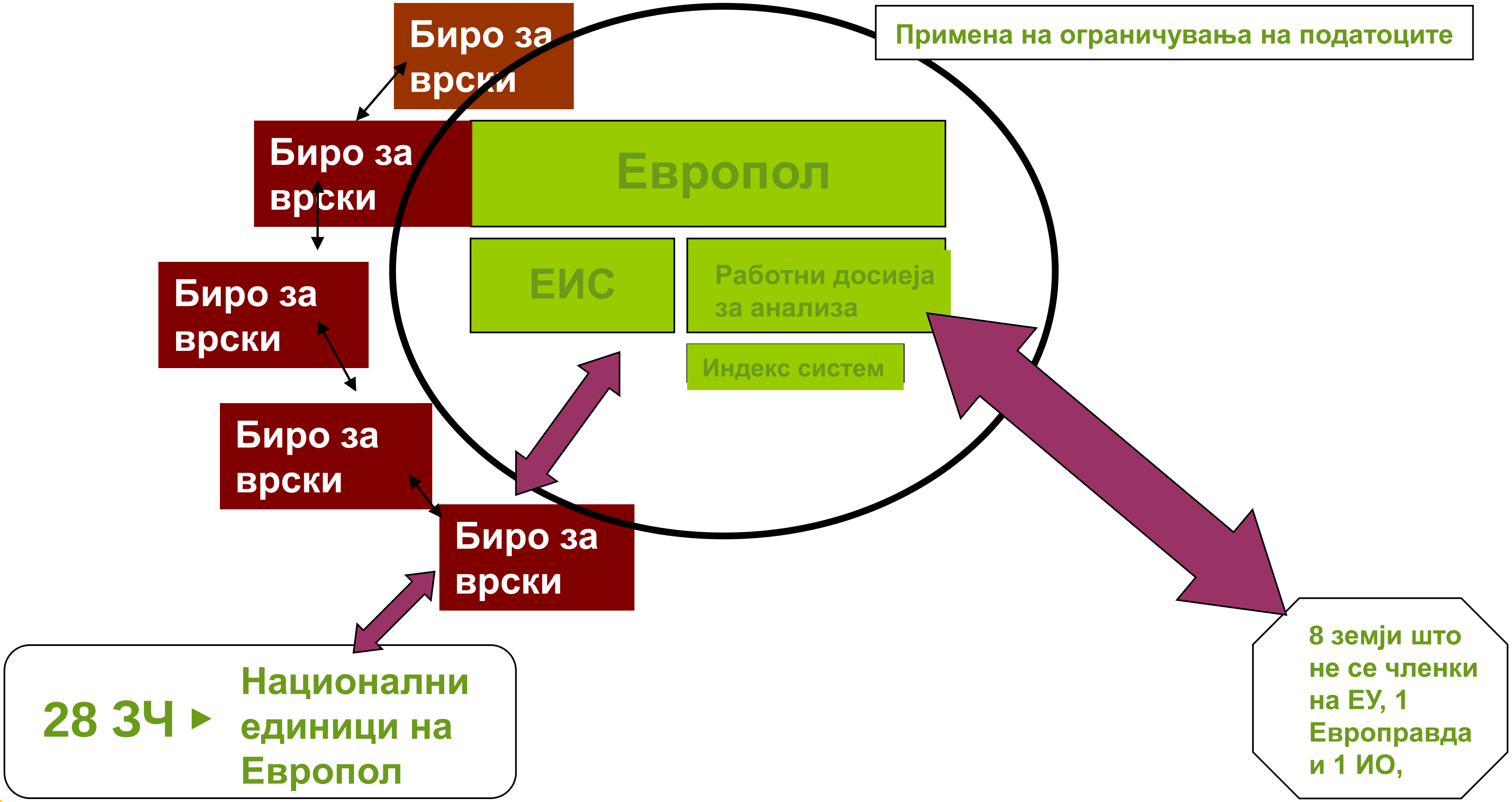

Пристап до информации

Извор: https://evidence2e-codex.eu/p/d/c/dcbccj-conference-session03-legal-03-europol-desousapereira-642.pdf

- **Цели:**
  - Вкрстена проверка за да се идентификуваат врските и поврзувањата помеѓу информациите што се однесуваат на осомничени или осудени лица
  - Стратешка, тематска или оперативна анализа
  - Олеснување на размената на информации помеѓу земјите-членки

СИЕНА

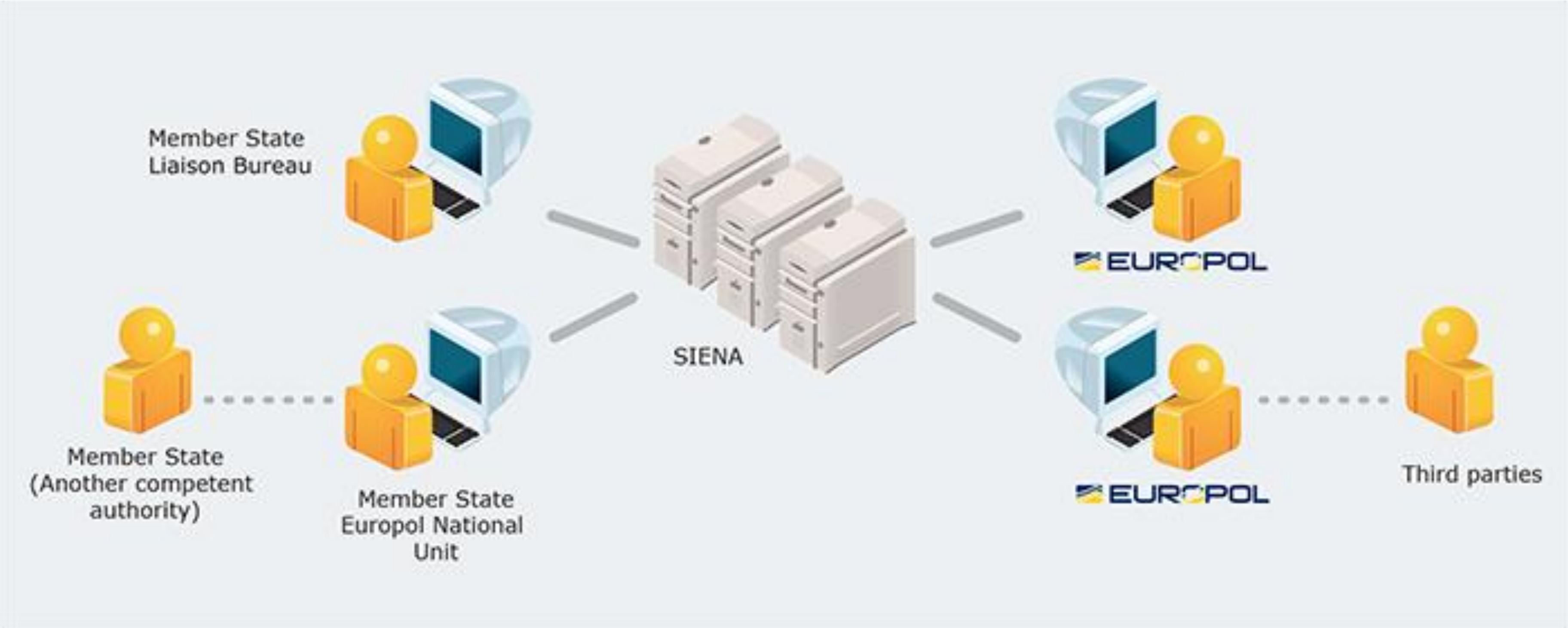
Member State
Liaison Bureau
SIENA
Member State
(Another competent
authority)
Member State
Europol National
Unit
EUROPOL
EUROPOL
Third parties

Ден на заедничка акција со Северна Македонија

OPERATIONAL CENTRE AT EUROPOL: 30 COUNTRIES TEAM UP TO COMBAT CRIME IN THE WESTERN BALKANS

THIS NEWS/PRESS RELEASE IS ABOUT
FORGERY OF MONEY AND MEANS OF PAYMENT
View all crime areas ❯

09 September 2019

Press Release

The Joint Action Day (JAD) Western Balkans 2019 is an international operation, involving 6 758 law enforcement officers: 6 708 officers on the ground and 50 officers in the Operational Centre at Europol's headquarters. Law enforcement officers from 30 countries, as well as 8 agencies and international organisations teamed up to tackle the 4 EMPACT (European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats) priorities: firearms trafficking, illegal immigration, document fraud and drugs trafficking.

- EU Member States: Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Czechia, Denmark, Estonia, Germany, Greece, Cyprus, Hungary, Italy, the Netherlands, Poland, Portugal, Romania, Slovenia, Slovakia, Spain, Sweden, the United Kingdom.
- Non - EU Member States: Albania, Bosnia and Herzegovina, North Macedonia, Serbia, Montenegro, Kosovo*, Switzerland, Moldova, USA (ATF, DEA, HSI, CBP).

Член 89 од ДФЕУ

Советот, постапувајќи во согласност со посебна законодавна постапка, ги утврдува условите и ограничувањата според кои надлежните органи на земјите-членки, споменати во членовите 82 и 87, може да дејствуваат на територија на друга земја-членка, заедно и во согласност со органите на таа земја. Советот постапува едногласно по консултации со Европскиот парламент.

Прашања поврзани со надлежноста

- **Закон за полициско работење и одредби на ДФЕУ коишто не се поврзани со ПВР**
  - безбедност на транспорт, санкции за заштита на инфраструктурата насочени кон борбата против тероризмот, мерки за борба против измама, цивилна заштита
- **Закон за полициско работење и кривично право**
- **Треба да се прави разлика во поглед на различните овластувања во Законот за полициско работење помеѓу:**
  - оперативни и неоперативни
  - прашања коишто подложат и коишто не подложат на зајакната соработка
  - Европол и оперативни овластувања ограничени на националните сили
  - зајакната соработка и оперативна соработка

Соработка за спроведување на законот и Судот на правдата на Европската Унија

- **Општата надлежност на Судот на правдата на Европската Унија значително ќе се зголеми со Договорот од Лисабон (по привремениот период од 5 години)**
- **Во полето на спроведување на законот, надлежноста е ограничена (член 276 од ДФЕУ), СПЕУ не може**

  „да ја прегледа валидноста или пропорционалноста на операциите што ги спроведува полицијата или други служби за спроведување на законот на земја-членка или на извршувањето на одговорностите што ги имаат земјите-членки во врска со одржувањето на спроведувањето на законот и редот и заштитата на внатрешната безбедност“

Идни предизвици: Европска агенда за безбедност

Зајакнување на соработката на ниво на ЕУ во борбата против <u>тероризмот, организираниот криминал и компјутерскиот криминал</u>

- целосно почитување на основните права
- поголема транспарентност, отчетност и демократска контрола за да им се даде доверба на граѓаните
- подобра примена и имплементација на постојните правни инструменти на ЕУ
- здружен меѓуагенциски и меѓусекторски пристап
- обединување на сите внатрешни и надворешни димензии на безбедноста